

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петър Кирилов Нешев, Тракийски университет – Стара Загора, избран за член на Научно жури по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от Валентина Николаос Мириса, съгласно Заповед № 1631/27.08.2026 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ и определен за изготвяне на становище на основание Протокол № 32/24.08.2026 г.

Относно: представен дисертационен труд на тема „Взаимовръзка между семеен статус, родителски стилове и академична успеваемост сред гръцки ученици“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“ с автор Валентина Николаос Мириса.

За разработването на становището ми бяха предоставени дисертационен труд, автореферат, автобиография на кандидата, отчет за извършена проверка на автентичността на текст. Документите показват, че Валентина Мириса е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“. От професионалната биография впечатление прави натрупаният от Валентина Мириса опит при работата с ученици със специфични образователни затруднения и с деца от бежански семейства. Тази практическа дейност развива нейната чувствителност към индивидуалните потребности на подрастващите и обогатява методологическия ѝ инструментариум като изследовател.

Обща характеристика на дисертационния труд

В представения за защита дисертационен труд е изследвана и обяснена взаимовръзката между семейния статус, родителските стилове на възпитание и академичния успех при гръцки ученици. Валентина Мириса разглежда динамиката на семейните отношения, семейната привързаност и

семейната подкрепа. Тя представя как различните типове семейни отношения влияят върху академичните постижения на учениците. Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, библиография, 4 приложения и е в обем от 187 страници. Ползвани са 148 адекватни научни източника.

Актуалност и значимост на темата на изследването

Валентина Мириса посочва в увода актуалността на темата за академичния успех, като разкрива влиянието на семейното функциониране върху развитието на академичния потенциал на децата в семейството. Авторката търси връзката между различните модели на семейно общуване и академичните постижения на учениците. Изследването на Валентина Мириса предоставя научно аргументирани отговори на значими въпроси в областта на съвременната гръцка психология и образователна система.

Теоретична аргументация на изследването

В теоретичната част на дисертационния труд Валентина Мириса извършва сполучлив сравнителен анализ на различни научни концепции и теоретични подходи за обяснение на семейството като социална институция. Според авторката най-добри обяснителни възможности имат подходите на Огюст Конт, Емил Дюркхайм и Талкът Парсънс за разбиране на семейните роли, социализацията и усвояването на модели на поведение. Валентина Мириса прави синтезиран преглед на най-важните семейни фактори, които изграждат личността. Тя разглежда как в семейството се формират самооценката на детето, характерът, ценностната система и стремежът към успех. В теоретичната част авторката определя академичните постижения като многофакторен феномен, обединяващ когнитивни, мотивационни, емоционални и социални компоненти. Систематизирани са основни психологически концепции за учебната мотивация, саморегулацията и ролята на семейната подкрепа за училищната адаптация. Валентина Мириса представя задълбочено обяснение на най-съществените теоретични аспекти на изследвания проблем.

Психологическа специфика на изследването

Авторката умело разкрива психологическата специфика на проблематиката и това е едно от многото достойнства на дисертационния труд. От психологическа гледна точка са обяснени семейното функциониране и родителските стилове. По-конкретно са разгледани най-честите семейни проблеми – разводи, конфликти, твърди ролеви очаквания и трудности в комуникацията между членовете. Валентина Мириса обосновава убедително предимствата на концепцията на Мъри Боуен за семейната система като емоционална единица за разбирането и справянето със семейните проблеми. В първата глава са определени изчерпателно и коректно използваните понятия в контекста на разглежданите теории.

Организация и провеждане на изследването

Валентина Мириса свързва теоретичната обосновка на проблема с неговата практическа реализация по оригинален начин. Тя представя във втора глава

методологията, целите, задачите, хипотезите и методите на проведеното от нея емпирично изследване. Основната цел е да се установят и анализират взаимовръзките между семейния статус, стиловете на родителство и академичните постижения на учениците, както и да се изясни ролята на родителските стилове като възможен медиаторен фактор между семейната структура и училищната успеваемост. В съответствие с поставената цел са формулирани 5 задачи и 3 хипотези. В изследването е използван смесен подход от количествени и качествени методи: проучване и ранжиране на академичните резултати на учениците, въпросник за установяване на демографски данни на родителите, въпросник за измерване на родителските стилове, въпросник за оценка моделите на функциониране на семейството. Емпиричното изследване е реализирано в две училища в района на Серес, Гърция, в реална образователна среда. В него са включени ученици и техните родители, което позволява съпоставяне на данните за академичната успеваемост с характеристиките на семейната среда, родителския стил и семейното функциониране. Подборът на участниците е осъществен на доброволен принцип при спазване на етичните стандарти за провеждане на психологически изследвания.

Практическа приложимост на резултатите

Резултатите от изследването са обработвани със СПСС пакет, като са приложени факторен и регресионен анализи на емпиричните данни и корелационен анализ за проверка на издигнатите хипотези. Постигнатите резултати от изследването са представени в табличен вид и чрез графики в трета глава. В детайли е посочена тяхната относимост към поставените хипотези. Ясно е показано потвърждават ли се и до каква степен хипотезите на изследването. Авторката е направила собствена критична интерпретация на резултатите и на тяхната реална приложимост в образователния процес. Като по-значими изводи от изследването могат да бъдат посочени: една и съща семейна структура може да бъде съчетана с различни модели на родителско поведение, поради което семейният статус и родителският стил следва да се разглеждат като свързани, но не и като взаимозаменяеми характеристики. Високата академична успеваемост не е еднозначно свързана със семейната структура.

Теоретичните и приложните постижения, представени в дисертационния труд, са популяризирани в научните публикации на авторката. Авторефератът представя адекватно и точно съдържанието, структурата и приносите на дисертационния труд. В дисертационния труд не открих текстове, които да са плагиатствани от други автори и до мен не са достигнали сигнали за това. Всички текстове, които Валентина Мириса е ползвала са цитирани коректно, като са спазени утвърдените стандарти. Нямам критични бележки към дисертационния труд и автореферата към него. Въпросите ми са следните:

1. Коя според Вас е най-важната психологическа функция на семейството?
2. Как според Вас психологът може да помогне за повишаване на академичната успеваемост на учениците?

3. Кой от постигнатите резултати на дисертационния Ви труд считате за най-приложими?

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

1. Направен е успешен сравнителен анализ на различни научни теории и подходи, които обясняват психологическите особености на родителските стилове, семейните взаимоотношения, академичните постижения на гръцки ученици.
2. Установено е, че родителският стил има по-голямо обяснително значение за семейното функциониране и академичния успех, отколкото самата семейна структура.
3. Емпиричното изследване доказва, че академичните постижения на учениците са резултат от комплексното взаимодействие между структурните и функционалните характеристики на семейната среда.
4. Проведеното изследване допринася с нови и полезни знания за изясняване на взаимовръзката между родителския стил, семейното функциониране и реалните академични постижения на учениците.
5. Резултатите от изследването предоставят възможност да се ограничи рискът от стигматизиращо отношение към учениците от непълни семейства или с понижена академична успеваемост.

В заключение, представеният дисертационен труд на тема „Взаимовръзка между семеен статус, родителски стилове и академична успеваемост сред гръцки ученици” е посветен на актуален и значим за съвременната психология проблем. Той се отличава с много добра структура и с оригинално свързване на теоретичната аргументация с практическата ценност на емпиричното изследване. Получените резултати и направените изводи имат съществено приложно значение за училищната и консултативната практика. Всичко това ми дава достатъчно основания убедено да изразя положителното си мнение и категорично да гласувам „ЗА“ присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Валентина Николаос Мириса в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“.

София, 10.09.2026 г.

Доц. д-р Петър Нешев

SCIENTIFIC OPINION

by Associate Professor, Doctor Petar Kirilov Neshev, Trakia University – Stara Zagora, appointed as a member of the Scientific Jury for the procedure for awarding the educational and scientific degree of "Doctor" to Valentina Nikolaos Myrissa, pursuant to Order No. 1631/27.08.2026 of the Rector of South-West University "Neofit Rilski" and designated to prepare a statement of opinion based on Protocol No. 32/24.08.2026.

Regarding: the dissertation entitled "The Relationship Between Family Status, Parenting Styles, and Academic Achievement Among Greek Students" for the award of the educational and scientific degree of "Doctor" in Area of Higher Education 3. Social, Economic, and Legal Sciences, Professional Field 3.2. Psychology, Scientific Specialty "Pedagogical and Developmental Psychology", authored by Valentina Nikolaos Myrissa.

For the preparation of this statement of opinion, I was provided with the dissertation, abstract, candidate's curriculum vitae, and a text authenticity check report. The documents demonstrate that Valentina Myrissa has successfully completed all planned activities under her individual study plan for the full duration of her doctoral studies and has successfully passed the required procedure for admission to the dissertation defense for the award of the educational and scientific degree of "Doctor", in accordance with the Higher Education Act, the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the Regulations for Academic Staff Development at South-West University "Neofit Rilski".

Notable in her professional background is Valentina Myrissa's extensive experience working with students with specific learning difficulties and children from refugee families. This practical activity enhances her sensitivity to the individual needs of adolescents and enriches her methodological repertoire as a researcher.

General Characteristics of the Dissertation

The dissertation presented for defense examines and explains the relationship between family status, parenting styles, and academic success among Greek students. Valentina Myrissa explores the dynamics of family relationships, family attachment, and family support, illustrating how various types of family relationships influence students' academic achievement. The dissertation consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography, and four appendices, spanning a total volume of 187 pages. A total of 148 relevant academic sources have been utilized.

Relevance and Significance of the Topic

In the introduction, Valentina Myrissa highlights the relevance of academic success by demonstrating the impact of family functioning on the development of children's academic potential within the family unit. The author seeks the link between various models of family communication and students' academic achievements. Valentina Myrissa's study provides scientifically sound answers to significant questions within contemporary Greek psychology and the educational system.

Theoretical Framework of the Study

In the theoretical part of the dissertation, Valentina Myrissa carries out a successful comparative analysis of various scientific concepts and theoretical approaches explaining the family as a social institution. According to the author, the approaches of Auguste Comte, Émile Durkheim, and Talcott Parsons offer the strongest explanatory potential for understanding family roles, socialization, and the internalizing of behavioral patterns. Valentina Myrissa provides a synthesized review of the key family factors that shape the personality, examining how the child's self-esteem, character, value system, and drive for success are formed within the family environment. Furthermore, the author conceptualizes academic achievement as a multifaceted phenomenon that integrates cognitive, motivational, emotional, and social components. Core psychological concepts regarding learning motivation, self-regulation, and the role of family support in school adaptation are systematically presented. Overall, Valentina Myrissa delivers an in-depth explanation of the most essential theoretical aspects of the researched problem.

Psychological Specifics of the Study

The author skillfully reveals the psychological specifics of the issue, which stands out as one of the dissertation's many strengths. Family functioning and parenting styles are comprehensively explained from a psychological perspective. More specifically, the most common family challenges—divorces, conflicts, rigid role expectations, and communication difficulties among family members—are thoroughly examined. Valentina Myrissa convincingly substantiates the advantages of Murray Bowen's family systems theory, which views the family as an emotional unit, for understanding and addressing family issues. In the first chapter, the concepts utilized are exhaustively and accurately defined within the context of the reviewed theories.

Organization and Execution of the Research

Valentina Myrissa connects the theoretical rationale of the problem with its practical implementation in an original manner. In Chapter Two, she presents the methodology, objectives, tasks, hypotheses, and methods of her empirical research. The primary objective is to identify and analyze the interrelationships among family status, parenting styles, and students' academic achievement, as well as to clarify the role of parenting styles as a potential mediating factor between family structure and school performance. In alignment with this main goal, 5 research tasks and 3 hypotheses have been formulated. The study employs a mixed-methods approach combining quantitative and qualitative data: an analysis and ranking of students' academic results, a questionnaire to gather demographic data from parents, an instrument to measure parenting styles, and an evaluation questionnaire for family functioning patterns. The empirical study was conducted within a real educational environment across two schools in the Serres region of Greece. It involved both students and their parents, allowing for a direct comparison of academic performance data with the characteristics of the home environment, parenting style, and family functioning. Participant selection was carried out on a voluntary basis, adhering strictly to ethical standards for psychological research.

Practical Applicability of the Results

The research data were processed using the SPSS software package, applying factor and regression analyses to the empirical data, as well as correlation analysis to test the formulated hypotheses. The results achieved are presented through tables and graphs in Chapter Three, with their relevance to the hypotheses detailed explicitly. The extent to which the hypotheses are confirmed is clearly demonstrated. The author has provided her own critical interpretation of the results and their real-world applicability in the educational process. Among the most significant conclusions of the study are the following: the same family structure can coexist with different patterns of parental behavior; therefore, family status and parenting style should be viewed as interrelated, yet not interchangeable, characteristics. High academic achievement is not unequivocally linked to family structure.

The theoretical and practical contributions presented in the dissertation have been effectively disseminated through the author's scientific publications. The dissertation abstract accurately and adequately presents the content, structure, and contributions of the work. I have not identified any plagiarized material in the dissertation, nor have any signals of plagiarism been brought to my attention. All sources used by Valentina Myrissa are properly cited in accordance with established academic standards. I have no critical remarks regarding the dissertation or its abstract.

My questions for the defense discussion are as follows:

1. In your view, what is the most important psychological function of the family?
2. How, in your opinion, can a psychologist assist in enhancing students' academic achievement?
3. Which of the results obtained in your dissertation do you consider to be the most applicable in practice?

Scientific and Applied Contributions of the Dissertation

1. A successful comparative analysis of various scientific theories and approaches explaining the psychological characteristics of parenting styles, family relationships, and the academic achievement of Greek students has been conducted.
2. It has been established that parenting style holds greater explanatory significance for family functioning and academic success than the family structure itself.
3. The empirical study demonstrates that students' academic achievements are the result of a complex interaction between the structural and functional characteristics of the family environment.
4. The research contributes new and valuable knowledge clarifying the interrelationship among parenting styles, family functioning, and actual student academic achievement.
5. The findings provide an opportunity to reduce the risk of stigmatization toward students from single-parent families or those with lower academic performance.

Conclusion

In conclusion, the presented dissertation entitled "The Relationship Between Family Status, Parenting Styles, and Academic Achievement Among Greek Students" addresses a topic that is highly relevant and significant for contemporary psychology. It is characterized by a very well-structured approach and an original integration of theoretical rationale with the practical value of empirical research. The obtained results and drawn conclusions carry substantial applied significance for school and counseling practice.

All of the above provides me with sufficient grounds to convincingly express my positive opinion and to vote decisively "YES" for awarding the educational and scientific degree of "Doctor" to Valentina Nikolaos Myrissa in Area of Higher Education 3. Social, Economic, and Legal Sciences, Professional Field 3.2. Psychology, Scientific Specialty "Pedagogical and Developmental Psychology".

Sofia, 10.09.2026

Assoc. Prof. Dr. Petar Neshev